

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre 8 korona
Félévre 4 korona
Negyedévre 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

A courrieresi nagy bányaszerencsétlenség.

— A szerencsétlen halottak temetése. —

Megemlékeztünk arról a Franciaországban történt courrieresi nagy bányaszerencsétlenségről, mely 1100 áldozatnál többet követelt és a mely iszonyatosságával még mindig rémülettel és gyászszal tölti el egész Franciaországot. A bánya még mindig ég, a bennégett bányászok megszenesedett holttesteit még egyre hordják fel a tárnákból.

A courrieresi bánya környékén még mindig megrázó jelenetek folynak le.

A bányából naponként szállítják fel az emberi maradványokat s nincs vége-hossza a temetésnek.

Képünk a borzasztó szerencsétlenség áldozatainak tömeges temetését mutatja be.

Oriási gödörbe hordják le a koporsók százait. Nincsen név azokon. Nem tudják, hogy kinek a halottja, mert az égéstől föl sem ismerhették a szerencsétleneket

Minden koporsót ezren siratnak, mert minden özvegy, minden árva az ezernél több családfentartótól háramaradva, a koporsóban az ő legkedvesebbjét képzeli.

Még az ég is könnyezik. Hullatja felhőjéből a záport.

Sir a nagy szerencsétlenség fölött.

Megilletődéssel emlékeztünk meg francia polgártársaink nagy csapásáról és ez al-

A courrieresi nagy bányaszerencsétlenség.

kalommal képen is bemutatjuk a szerencsétlenség színhelyéről a szomorú temetést.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 32 év óta

MAUTHNER ÖDÖN császár és királyi udvari szállító magkereskedésében

BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz. — IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat.

Magyar virág.

Az igazi magyar virág a tulipán. Réges-régen festegetik a magyar asztalosok a tulipános ládát, de még régibb magyar ötvös-munkákon is láthatjuk ezt a diszitő virágalakot. A magyar leány virágos kertjében ez a legszebb tavaszi virág, de csak a közembereknél, mert az uri osztály más idegenországi virágokat nevelt.

Most újra általánosan divatos lett a tulipán. A szabadság szent ünnepén több magyar főúri nő gyült egybe és elhatározták a tulipán virágjelvények viselését. Ebből országos mozgalom lett. A magyar virág, a tulipán már nem közönséges, már nem paraszti. Mindenki egyformán viseli a tulipános jelvényeket, de nemcsak azért, hogy csupán tulipánja legyen, hanem annak jelentőségét is szívén hordja.

Burger Lajos festőművész vállalkozott a közös jelvény megrajzolására, melyhez a magyar népies diszítés legszebb alakját, a tulipánt választotta. A jelvények előállítására és elterjesztésére pedig Fischer Emil fővárosi porcellángyáros vállalkozott.

Budapest előkelő hölgyei erre lelkes készsággel vállalkoztak. Elsőbben is feltűzik maguk a jelvényt és kérnek mindeneket, hogy álljanak be a jelvény viselésével a hazaszeretnek, a nemzeti vágyaknak, a magyar történeti nagyságok kultuszának, minden magyar ügy: művészet, ipar, irodalom támogatásának e névtelen, szervezetlen, egységes, általános, eszményi egységébe.

A mozgalom célja a magyar nők lelkes közreműködésével minél szélesebb körű mozgalmat fejteni ki a társadalomban a nemzeti szellem és hazafias együttérzés hathatós megnyilatkozása s a magyar ipar védelme érdekében. E cél elérésére csak elvi általánosságban jelölték meg azokat a főbb feladatokat, amelyeket mindenkinek szem előtt kell tartani, aki a mozgalomhoz csatlakozik. Ilyenek:

1. Tüntető állásfoglalás minden nemzeti eszme, mozgalom és törekvés mellett s minél hathatósabb közreműködés arra, hogy semmi, ezzel ellenkező irányzat a társadalomban érvényesülni ne tudjon.

2. A megalkuvást nem ismerő nemzeti érzés ápolása a családi életben s főként a nevelés terén.

3. Minden fényezésnek és nélkülözhető kedvtelésnek mellözése mindaddig, míg a nemzetre szakadt „nyomor és szenvedés“ enyhítésére van

szükség, amennyiben a magyar kultur törekvésnek nem árt.

4. Minden a nemzeti jelleg és önállóság előmozdítását célzó társadalmi, művelődési vagy gazdasági vállalkozás és kezdeményezés buzdító támogatása.

5. Első sorban saját példánkkal, de egyszerűsminél szélesebb körében való közreműködés arra, hogy *magyar ember lehetőleg minden szükségletét magyar termelőktől és iparosoktól, magyar eredetű cikkekkel szerezze be.*

Mindenki, aki e mozgalomhoz csatlakozik, erkölcsi kötelezettséget vállal arra, hogy az ezekben körvonalazott célt tőle telhető buzgósággal fogja szolgálni s ezen erkölcsi kötelezettség vállalásának jelképeül megveszi és nyilvánosan viseli a mozgalomban résztvevők jelvényét: a magyar tulipánt, mely tetszés szerint választható háromféle kivitelben kapható 1, 2 és 3 koronáért.

A mozgalom minden egyesületi jelleg és alapszabályszerű szervezés mellözésével, tisztán a bizalmas uton való személyes tevékenységre szorítkozik.

Mire e sorok olvasóink kezébe jutnak, már több százezer magyar tulipán-jelvény disziti a magyar iparért és nemzeti voltunkért harcoló polgárok mellét. Egy tulipán-liget lesz az ország rövid időn. És csak az fáj, hogy ily kicsiséggel kezdjük el a nagy harcot, egykoronás jelvény magyar rajtunk, de a posztó, a ruha, az mind idegen cafat a testünkön, mikért sok száz milliót dobunk a mi ellenségeink zsebébe évenként.

Reméljük, hogy a magyar virág jelvénye a magyar ipartermékek felkarolására vezet. Ugy legyen.
P. T.

Méhészeti tanfolyam.

A gödöllői állami méhészeti gazdaságban ez év folyamán 6 időszaki tanfolyamot tartanak és pedig: május 1—21-ig kisczárkák; május 22-től június 11-ig erdőőrök; június 15—28-ig lelkészek; július 1—21 és július 24-től augusztus 13-ig néptanítók és augusztus 18—31-ig nők részére. Minden tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes ellátásban díjtalanul részesülnek. Egy-egy tanfolyamra 20 hallgatót vesznek fel.

A pályázni óhajtok egy koronás bélyegjeggyel ellátott folyamodványokat, melyben a tanfolyamra való felvételüket kérelmezik a magy. királyi földművelésügyi miniszterhez czimezve fölöttes hatóságuk útján vagy községük előljárósága ajánlásával a tanfolyam kezdete előtt legalább egy hónappal nyújthatják be.

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya“, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

A kassai püspök kincsei.

Már irtunk arról, hogy *Bubics* Zsigmond, kassai püspök kincseit *Hajnóczy* József megbízásából *László Fülöp* fővárosi műkereskedő adta el külföldi cégeknek és a püspököt úgy informálta, hogy az ékszerekért alig kapott valamit. *László Fülöp*, akinek üzlete a *Lipót-köruton* van, évek óta állandóan üzleti összeköttetésben volt a püspökkel. Eladott, vett, cserélt régiségeket. Így egy ízben körülbelül negyvenezer korona értékű műtárgyat és harmincezer korona értékű képet vett át azzal a megbizással, hogy valamennyit értékesítse. A drága holmi átvétele alkalmával azt mondta, hogy könnyebben tud tudadni mindenben, ha igazolja, hogy az egész eladó holmi az övé. Ezzel az ürügygel azután rávette a püspököt, hogy nyugtát adott neki, mintha már a vételárát fölvette volna. *László Fülöp* mihamar tudalodott a tárgyakon, de ezt eltitkolta a püspök előtt, akinek azt mondta, hogy a tárgyakat, mert egy részük hamis, nehéz eladni, legjobb volna csereberélni.

Így esett azután, hogy *Bubics* püspök a helyett, hogy pénzt kapott volna, még rá is fizetett az üzletre. Ilyen manipulációkkal *László* még egy ötvenezer koronáról szóló adóslevelet is kicsalt a püspöktől s amikor megkapta, sietett belekebelezeteni a püspök birtokára. Mult héten beidéztek a rendőrségre és hosszasan vallatták. *László Fülöp* beismerte, hogy a műtárgyakat és a képeket rég eladta s hogy a nyugtát, a melyeket a püspöktől vett, csak látszólagosak, mert ő a vételárát nem fizette ki. Megvallotta, hogy ilyen látszólagos nyugtát két huszezer koronás tételnél kapott. A kihallgatás után *László Fülöpöt* a főkapitányságon letartóztatták és átkísérték az ügyészségre.

A vizsgálat a szövevényes ügyben tovább foly s egyre meglepőbb dolgokat hoz napfényre. Valószínű, hogy még több olyan embert is letartóztatnak legközelebb, akik hasonló módon éltek vissza az agg püspök gyöngességével.

A Magyar Védő-Egyesület közgyűlése.

A Magyar Védő-Egyesület ez évi rendes közgyűlését f. hó 25-én tartotta meg nagyszámu, előkelő hallgatóság jelenlétében, kik között ott láttuk: *Olay Lajos*, *Eitner Zsigmond*, *Sümegei Vilmos*, *Zboray Miklós* volt orsz. képviselőket, *Fesztly Árpád* festőművészt és még számos előkelőséget. A közgyűlést *Beniczky nyug. alispán* nyitotta meg. Megnyitójában párhuzamot von a mai állapotok és a 40-es évek küzdelmei közt. Nem hinné hogy a lelkesedés kihalt volna a keblekből s ha az nem is nyilvánult mindig ilyen mozgalmakban, tisztá-

ban volt vele, hogy "... a leányzó nem halt meg, csak alszik". Most a harmadik éve, hogy az egyesület megalakult és ime, láthatjuk, hogy az eszme mindenfelé győzedelmeskedik. Bizik abban, hogy ügyük diadalt fog aratni. Végül azon nézetének ad kifejezést, hogy kívánatos volna, ha a különböző név alatt, de egy célért küzdő egyesületek közt kapcsolat jönne létre és egygyé olvadnának.

A nagy tetszéssel fogadott megnyitó után *Dobieczi József* ügyvezető igazgató előterjesztése következett volna, akit azonban betegsége miatt *Lukács Lipót* helyettesített. *Lukács* felolvasta az igazgatóság évi jelentését, melyből kiemeljük, hogy a mult évben az iparpártolás eszméje a szakadatlan munkálkodás révén az egész országban elterjedt s mindenütt igaz rokonszenvvel találkozott.

Eddig megalakult az egyesület fiókja: *Tordán*, *Baján*, *Szamosujvárt*, *Sümege*, *Zalaszentgróton*, *Szombathelyen*, *Kolozsvárt*, *Ujvidéken*, *Besztercebányán*, *Kézdivásárhelyen*, *Veszprémben* és a közel napokban megalakul még vagy 40 városban. Végül hangsúlyozza az évi jelentés a különböző iparpártolási mozgalmak közti harmonikus együttműködésnek szükséges voltát. Ezután *Hajnos Sándor* előadta a mult évi zárszámadást és az ez évi költségeloirányzatot, a mit a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Majd *Csongor György* az alapszabályok módosítására vonatkozó tervezetet adta elő, a mely a fiók egyesületek alakításának megkönnyítését célozza. Ezután az igazgatóságot választotta meg a közgyűlés. Gyűlés után a vidéki tagok tiszteletére társas ebéd volt a Pannoniában.

Mezei munkások sztrájkja.

Amit jósoltunk, amerre intettük a józangondolkozásu magyar munkás népet, ime még hamarabb bekövetkezett, mint jövendöltük. Az izgatások gyümölcse már is hatalmas arányokban terem. *Csongrád*, *Torontál- és Bácsme gyékben* nagy bérharc ütött ki a mezei munkások között. A jelekből arra lehet következtetni, hogy a sztrájk, melyet titokban szerveztek, az egész délvidékre ki fog terjedni. *Törökkanizsán*, *Tizsaszentmiklóson*, *Pádén*, *Járován* és *Oroszlános* községekben mondták ki a mezei munkások és a béresek az általános sztrájkot. *Tallian Béla* törökkanizsai uradalmán kétszáz munkás és béres szüntette be a munkát. *Csoka* községben nyolcszáznál több mezei munkás mondtotta ki a sztrájkot, amely valószínűleg rohamosan fog terjedni. Az uradalmak hajlandók voltak béremelést adni. Átlagosan tíz fillér napi béremelést ígértek a sztrájkolóknak; de

Gazdasági-, főzelék- és virágmag

beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté-nél

Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

➡ Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk. ➡

azok kereken visszautasították az ajánlatot. A sztrájk egyelőre passzív jellegű, a hatóságok azonban előre gondoskodtak az esetleges összeütközés megakadályozásáról s a második számú csendőrkerületből 150 csendőrt rendeltek ki sürgősen a sztrájk területére. Sürgősen bevonják a csendőrséget azokról a területekről is, ahol még nem fenyeget a bérmozgalom s azután ezeket is szétosztják a sztrájk által veszélyeztetett vidékekre. A sztrájkoló munkások, akik ugylátszik, értesültek a kisegítő munkásokkal történt tárgyalásokról, határozottan hangoztatták már, hogy erővel is meg fogják akadályozni a kisegítőmunkások munkáját s ha ebben a tervükben megakadályoznák őket, általános sztrájkot kezdenek. A Csókán és környékén megalakult országos munkásvédő szövetség tagjai is sztrájkba léptek. A munkások a csókai uradalomtól bérjavítást kértek. Az uradalom mindenfelé kerestet munkásokat, de nem talál. A sztrájkolók nyugodtan viselkednek. Az érmelléki földmives-munkások is sztrájkolnak; óránként 20 fillér fizetést követelnek.

Károlyi Sándor mezőtelegdi birtokán az összes cselédség sztrájkba állott, 150 majoros és zsellércsalád hagyta abba a munkáját. Nopesa báró uradalmi jószágigazgató béketárgyalásokat folytatott a sztrájkolókkal, de eredménytelenül. Nopesa karhatalom kirendelését kérte. Így állunk tehát. És jön a többi. Ahol a sztrájk kiüt, ott karhatalmat alkalmaznak. A tartalekban tartott munkások elfoglalják a sztrájkolók helyét. Hiszen nem mondtuk mi, hogy a munkásnép ne küzdjön és ne igyekezzék sorsán javítani, de ezt a harc formát nem tartjuk helyesnek, nem célravezetőnek.

Az arató munkák idejére óriási számban jönnek elő az arató gépek ezrei. Kiszedik a kenyeret a nagy tömeg munkásnép szájából és bár némelyeket nagyobb jövedelemhez juttat, ez nem boldogítja a kenyér nélkül maradt munkások nagytömegét. Kétes dolog a harc, ha bérharc is a neve. Jobb annál a békés megegyezés. Ez a mi véleményünk, kik feltjük a népet a bérharc miatt beálló nyomor és nélkülözéstől, mert: ami neki fáj, az nekünk is fáj!

Haladjunk a korrall!

Sokat, sőt nagyon sokat hallottunk és olvastunk már erről a tárgyról s így nem is szándékozom a gazdasági önállóság előnyeit és hátrányait fejtegetni az alábbiakban, mert ezzel csak ismételném azokat, amiket előttem már számosan elmondottak. Azokról a teendőkről akarok csak szólni, amelyek az új korszakkal a kigazdára fognak hárulni, ha azt akarja, aminthogy akarnia kell, hogy hatalmas támasza legyen Magyarország önállóságának, függetlenségének. Nyakunkon marad a buza, megfulladunk a saját

zsirunkban, így ijesztgetnek azok, akik az önálló vámterület ellenségei. Ne törődjünk mi semmi ilyen ijesztgetésekkel, gondolkozzunk inkább csak azon, mit kell nekünk tennünk, ha lesz önálló vámterület és mit, ha nem lesz. Attól mi nem félünk, hogy buzánk a nyakunkon marad, mert ha a mezőgazdaságban a változott viszonyok által megkövetelt változtatásoktól nem idegenkedünk és úgy rendezkedünk be, amint azt érdekeink megkívánják, akkor nincs okunk tartani semmitől.

Meg azután hátha nem fog kelleni a buzánk (ami így általánosságban lehetetlenség), okvetlenül buzát kell nekünk termelni?

Azt mindenki elismeri, hogy az önálló vámterület életbeléptével Magyarországon az ipar és különösen a gyári ipar okvetlenül fejlődésnek ez pedig nagyfokú fejlődésnek fog indulni. E fejlődéssel karöltve jár természetszerűleg a fogyasztók számának emelkedése, a fogyasztók pedig csak a gazdától szerezhetik be szükségleteiket.

Tovább füzendő ezen okoskodás láncolatát, legyen elégséges Éber Ernőnek most megjelent „A magyar mezőgazdaság átalakulásának föltételei” című könyvéből a következőket idéznem:

„Az olyan országokban, amelyekben az ipar kibontakozása közvetlen impulzust ad az ipar által igényelt anyagok előállítására, amelyekben a számban és lakosságban nagy mértékben növekedő városok fogyasztása egyre több terméket igényel, az olyan országokban a mezőgazdaság átalakul, kifejlődik és sokoldaluvá válik. „s ugyanez következik be azoknak az országoknak mezőgazdaságában is, amelyek más országok ipari fejlettsége által keletkezett nagyobb igények kielégítésére rendezkednek be, amelyek ezekhez az igényekhez alkalmazkodva a világforgalom eszközeit és az árkonjunkturákat kihasználva igyekeznek olyan termelési fölösleget elérni, amely a legtöbb jövedelmet biztosítja a mezőgazdaságnak.”

Ezekhez a szavakhoz nincs mit hozzátenni. Látjuk ebből azt, amit már fentebb említettem, hogy a változott viszonyokhoz való alkalmazkodás, a célirányos és értelmes gazdálkodás az, aminek elérésére a kigazdának törekednie kell. Hogy ezt elérhesse, okvetlenül szükséges, hogy tanuljon is a kigazda. Főleg taníttassa gyermekeit, hogy értelmes, okos gazda váljék belőlük. Járassa őket földmives-iskolába és tegyen le arról a törekvéséről, hogy fiából, ha teheti, urat, papot vagy tanítót akarjon nevelni. Sokkal több hasznát látja a magyar haza annak, ha tehetősebb kigazdái földmives-iskolát végzett értelmes földmivelőket nevelnek gyermekeikből.

Nem lehet eléggé ajánlani a gazdának a földmives-iskolák felkarolását és látogatását és nem lehet eléggé hiven megfesteríteni azt a képét Magyarországnak, amelyet egy értelmes szakszerűen és célirány-

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előirt 0/0 mellett. Fejvillágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
 elszámolás.

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad:
Husnemüket, füstölt
hust, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojáat, vaját, halat, burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb.

nyosan munkálkodó magyar kisgazda-osztály alakulása eredményezni fog.

Ha elgondoljuk, mennyi rengeteg milliót fizetünk ki mi most a külföldnek olyan czikkékért, amit az áldott magyar föld szakszerű termelés mellett biztosan megteremne, keserűség fog el minden magyar embert. Ha ezek a milliók a magyar kisgazda jövedelmét gyarapíthatnák, de sok derék honfitársunk munkás keze maradt volna idehaza, ahelyett, hogy — mint ez szomorú valóság — Amerikába vándorolt ki.

Saját szemével láthatja a kisgazda, hogy a szakszerű földművelés az uradalmakban mennyivel több holdankinti átlagot produkál minden termelési ágban, mint a maradiság a kisbirtokokon.

De persze újítások volnának szükségesek a mérleg helyreállítására, ettől pedig idegenkedünk, vagy nevetünk rajta. Bezzeg a külföldön nem nevetnek és nem idegenkednek.

Olaszországban például a kovácműhelyekben összegyűlt lókörmöt megőrlik és különösen a kenderföldekre mint kiváló trágyát alkalmazzák.

Ha nálunk Kovács András uram ilyesmit megpróbálna, másnap már alvégen-felvégen rajta nevetne az egész falu és a „féleszü Kovács“ nevet még az unokáiról sem mosná le senki.

Pedig ha csak a magyar mezőgazdaságot vesszük is irányadónak, láthatjuk, hogy a változott viszonyok nálunk is nagy változásokat idéztek elő. Amíg az ipar a répacukor előállítását föl nem találta, hírét sem hallottuk a cukorrépatermesztésnek. Vagy viszont az állattenyésztés terén a gyapot feldolgozása a juhtenyésztés esőkként vonta maga után.

Ilyen vagy ehhez hasonló változások lesznek az önálló vámterület behozatalának következményei, de ki van zárva a lehetősége is annak, hogy a gazda terményeinek értékesítésére piacot találjon. Más kérdés az, hogy nem kell-e piacot keresnie és nem kell-e a piacokhoz mérten a termelésben változtatásokat eszközölnie.

A fogyasztás iránya kétségtelenül változni fog a városi lakosság, az ipari és gyári munkások szaporodásával. De ebből nem az következik, hogy megmarad a nyakunkon terményeink nagy része, mert ez a fogyasztónak nem fog kelleni, hanem az, hogy olyan terményeket fogunk termelni, a milyen a fogyasztónak kell. A tej, vaj, tojás és baromfi minden esetre olyan gazdasági termékek, amelyek a városi lakosságnak okvetlenül szükségesek. Ha tehát a városok szaporodása piacot teremt és jövedelmet nyújt a gazdának ezekből a cikkekből és pedig többet, mintha búzát termelne, akkor két téhennel többet állítunk az istállóba és egy holddal vagy kettővel kevesebb búzát fogunk termelni.

És ugyan mi lesz az eredmény? Megtrágyázhatjuk földjeinket jobban, mint eddig és a kisebb területen ugyanannyi búzánk fog teremni, mint eddig a nagyobbban, e mellett két téhen után kapjuk havonként a jövedelmet az értékesítő szövetkezettől.

Az élelmességnak, amely a kereskedőben megvan, a gazdából sem szabad hiányoznia. Amint a kereskedő a vevőközönség izlése és kívánsága szerint rendezi be és szereli fel az ő üzletét, úgy a gazdának is olyan termények termelésére kell törekednie, amelyek a fogyasztó közönségnek, a városi lakosságnak leginkább szükségesek. Oda jutnánk a maradisággal, mint az a korcsmáros, aki csak bort akar mérni, holott a közönség nagy része inkább a sört szereti. Hát persze, hogy másik korcsmába mennek a legtöbbben és a bort mérő korcsmárosnak nem kél

el a bora sem, míg ha sört is mérne, elfogyna a sör is, meg a bor is.

Óreg emberek szoktak csak mindent ócsárolni, ami új és dicsérni mindent, ami régi. Ez a gyönveség vele jár a korrallal s eliene harcolni fölösleges volna, de Magyarország, a magyar gazdaközönség és különösen a kisgazda-osztály meg igen fiatal ahhoz, hogy a múlt hagyományaihoz ragaszkodják s ha valahol, úgy a magyar mezőgazdaság terén van, leginkább helyén jelszóul ezt választani:

„Haladjunk a korrallal!“ *Vantsó Gyula dr.*

Kormányválság Portugáliában.

Portugáliában egy idő óta sok tekintetben hasonló parlamenti helyzet van, mint nálunk Magyarországon. A legutóbbi választáson ott is megbukott a többségben levő párt és az ellenzék jutott többségre. De megmaradt a régi kormány, amely azt ajánlotta a királynak, hogy oszlassa fel a képviselőházat. Azóta a portugál kormány, amelynek élén Luciano de Castro áll, felelősség nélkül kormányzott, miként nálunk a Fejérváry-kormány. De sokáig nem tartott ez az állapot, amint nálunk sem tarthat soká a Fejérváry-kormány törvénytelen kormányzása. Portugáliában is a nemzet kitartott megválasztott többsége mellett s az eredmény az lett, hogy a király belátta, hogy a kormánya többség nélkül nem tud kormányozni. Ezért elcsapta Luciano de Castro kormányát és Hintze Ribeirót, az ellenzék vezérét bizta meg a kormányalakítással. Rebeiro első dolga persze az lesz, hogy elrendelteti az új választást s csak akkor marad a kormányon, ha ez a választás igazolja, hogy a nemzet többsége még mindig mellette van.

Kedves olvasóm!

Csöndes a világ, de csak nyugodtnak látszik. Nem csattog a kard, nem dörög az ágyu és mégis óriási harc foly most a magyar nemzet életében. Most válik el sorsunk. Lenni vagy nem lenni? ez a nagy kérdés áll a magyar nemzet előtt.

Minden magyar polgárnak nyugodtan, de annál figyelmesebben kell hallgatni azt, hogy mi történik a nemzet küzdelmében. A lapok nem hozhatnak lázító cikkeket, még: csak erősebb felszólítást sem intézhetnek a nemzethez, mert elkobozzák, lefoglalják a lapokat. Mi tehát a helyes? Az, hogy olyan lapot olvassunk, mely minden eseményt bőven és kimerítőleg leír, mint igaz krónikás, de az események elbírálását, elítélését az olvasóra hagyja, mert az az igazi, hogy ne beszéljük félre a fejét az olvasónak, hanem ellenkezőleg, hagyjuk önállóan gondolkozni és véleményt alkotni a történelekről.

Ilyen igaz krónikás a „Független Ujság“, melyre 1906 április hó elsejével új előfizetést nyitottunk.

A kinek előfizetése március hó 31-én lejár, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére az utalványokat elküldöttük külön levélben.

Előfizetési ár: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

Terjesszük a jót, a nemest. Minden előfizető igyekezzék legalább egy új előfizetőt szerezni lapunkra, a „Független Ujság“-ra, mert csak így szolgáljuk igazán a magyar nemzeti ügyet. Hazafias tisztelettel

„FÜGGETLEN UJSÁG“
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Hitelszövetkezetek nagygyűlése.

A napokban tartották meg az Országos Központi Hitelszövetkezethez tartozó szövetkezetek az ezévi nagygyűlésüket. Ez alkalommal több érdekes előadás hangzott el. Az elsőt Seidl Ambrus, az intézet vezérigazgatója tartotta meg a takarékoságról. A magyaroknak — ugymond — faji rossz tulajdonosságai közé tartozik a pénznek és erőnek könnyelmű elfecsérelése. Pazarló nemzet vagyunk, ami még akkor is hiba, ha a mostaninál jobban dúslakodhatnánk minden földi jóban. A nemzeti újjászületés a jobb jövő kezdetét jelentené tehát, ha sikerülne a takarékoság szellemét köztünk meghonosítani. A mi pazarlásunk indító oka az álszemérem, amely bele van oltva a társadalom minden rétegébe. Ezt kell először levetkezni, azután gyakorlati módon rászoktatni az embereket arra, hogy bár életszükségleteinek kielégítésénél ne fősvénykedjék, jövedelméből, amennyit lehet tegyen félre.

A nagygyűlés második tárgya Poroszkay Bélának, a torontálmegyei szövetkezeti mozgalom vezetőjének előadása volt a gabonaraktárszövetkezetekről. Előadása végén a nagygyűlés olyértelmű határozati javaslatot fogadott el, miszerint a magtárszövetkezetek közös működésére való szervezését, magtárszövetkezeti központ létesítését szükségesnek tartja s ebből kifolyólag az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatóságát felkéri, hogy a gabonaraktárszövetkezetek vezetőit és más szakembereket hívja össze értekezletre, amelyen a magtárszövetkezetek működése és jövőjével kapcsolatos kérdéseket behatóan megvizsgálhassák. — Nagy érdeklődéssel hallgatták Vikár Béla szabóiparosnak a szakipari szövetkezetek szervezéséről tartott előadását. Előadó egyik legvirágzóbb ipari szövetkezetnek, a budapesti szabó-szövetkezetnek elnöke, így azok az alapelvek, melyeket a szakipari szövetkezetek szervezésénél követendőül jelölt meg, gyakorlati irányu munkásságának becsülésre méltó tapasztalatait képezik.

A Hangya eredményei.

A *Hangya* központi fogyasztó szövetkezet a múlt esztendőben is nagy tevékenységet fejtett ki, bár erős próbának volt kitéve. Az 1904 ik évi kedvezőtlen termésviszonyok tavaly éreztették hatásukat. — Az általánossá mondható gyenge kereset megapasztotta a fogyasztást. Lényeges befolyást gyakorolt ez a szövetkezeti szervezkedésre és fejlődésre egyaránt. Ez okozta, hogy a „Hangya” csak 900,000 koronával tudott nagyobb forgalmat elérni az előtte való esztendőnél és hogy nyolc szövetkezet felszámolt. Új szövetkezetet 110-et rendezett be, amelyekkel a kötelékében működő szövetkezetek száma 577-re szaporodott. A „Hangya” múlt évi áruforgalma az 1904-ben elért 6.721,733 koronával szemben 7.609,755 korona volt. A pénzpiac helyzete az ismert viszonyok miatt a múlt év utolsó negyedében kedvezőtlené vált. Ezen nehézség mellett szépen megállta helyét a központi szövetkezet. A Boráros-téren már tető alá került az a pompás áruház és bérház, amelyekben a szövetkezet összes irodái és raktárai ez év júliusában

egy helyen lesznek összpontosíthatók. Bizonyos, hogy jóval megkönnyíti ez a „Hangya” munkáját és jó hatással lesz a központ és a szövetkezetek között fennálló üzleti viszony élénkítésére.

A központ alaptőkéje a már jelzett ok miatt nem mutat nagyobbarányu gyarapodást, mindazonáltal az alapítványi üzletrészek értéke 481,000-ról 501,000 koronára, a rendes üzletrészeké pedig 156,800-ról 170,900 koronára növekedett. Az alaptőke 671,900 korona volt. A tartalékalap 45,000 korona. Ha azonban figyelembe vesszük azt, hogy a rendes tagok az üzletrészek értékének ötszörös erejéig vállaltak felelősséget, látjuk, hogy a „Hangya” üzletfeleinek nem kevesebb, mint kerek 1 millió 400,000 korona biztosíték állott rendelkezésükre.

Az ellenőrzés intézménye igen nagy áldozatokat ró a központra. Közel 80,000 koronába került az, hogy a szövetkezetek lelkiismeretes ellenőrzésben legyenek részesíthetők. Látjuk, hogy a központ a hol áldozat kell, nem takarékoskodik. Illő, hogy ezt a szövetkezetek is kellőképpen méltányolják!

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete. Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete között az eddigi inkább csak erkölcsi összeköttetésen túlmenő közeledés történt. Megegyeztek ugyanis, hogy az OMGE és a nevezett szövetkezet egymással szerves összeköttetésbe lép. Az OMGE nagyobb mennyiségű részjegyet ír alá, a szövetkezetet tagjai körében tőle kitelhetőleg propagálja, a szövetkezet pedig a maga részéről az OMGE-nek erősebb képviseltetést enged az igazgatóságban és céljainak elérése végett az egyesületet anyagi támogatásban is részesíti. Ehhez az egyezményhez az OMGE-nek legutóbb tartott választmányi gyűlése is hozzájárult. Reméljük, hogy e lépésből mind a két hatalmas testületnek és ez uton a magyar gazdaságközönségnek jelentékeny haszna lesz.

- Barátom, szoktál-e szivarozni?
 — Igen.
 — Akkor légy szives kínálj meg egy szivarral.

• MI UJSÁG? •

A trónörökös Drezdában. *Ferenc Ferdinánd* főherceg mult héten kíséretével, amelyhez Starhemberg, Czernin gróf, Eumerskirch báró kamarás tartozik, Drezdába utazott. Bodenbachban Klopsch-Klott lovag, katonai attasé és Braun báró követ fogadták a főherceget.

Az ideai nagy hadgyakorlatok. Az ideai királyhadgyakorlatok, amelyek az 1. és 2. hadtest vesznek részt, Sziléziában és pedig Bielitz-Biala környékén lesznek. Hogy a király főhadiszállása hol lesz, azt még eddig nem állapították meg véglegesen. Valószínű azonban, hogy a bielizti kastélyban lesz a főhadiszállás berendezve, ahol két év előtt Beck báró vezérkari főnök az öt kísérő tisztekkel megszállt. A király valószínűleg a tengeri hadgyakorlatokon is résztvesz és ez esetben szeptember 11-én utazik Trieszten át Pólába. A dél-dalmáciai hadgyakorlatokon a 15. hadtestből is résztvesznek egyes csapatok.

Beszámoló. *Szilassy* Zoltán, lapunk felelős szerkesztője, Versec város volt országgyűlési képviselője vasárnap tartotta meg beszámolóját Versecen.

Bernát István dr. az Akadémia levelező tagja. A Magyar Tudományos Akadémia Bernát István dr.-ta „Magyar Gazdaszövetség” igazgatóját, a társadalomtudomány terén kifejtett működéseért mult héten levelező tagjává választotta. Jeles közgazdászunkat örömmel üdvözljük e kitüntetés alkalmából.

Japánok egy magyar gazdatisztnak. Hirosava japán államtitkár és Hajaschi londoni attasé az elmúlt évben az állattenyésztést tanulmányozták Magyarországon és a többek között megfordultak a pannaohalmi főapátság Ölbő pusztáján is, mely alkalommal Wenninger Mátyás a főapátság gazdatisztje, hosszú éveken szerzett tapasztalatai nyomán egy tanulmányt készített számukra, amelyért Hirosava, február hó 5-éről kelt levelében, hálájának és elismerésének ad kifejezést azzal a hozzáadással, hogy a nagyfontosságú utbagazításokat irányadóknak fogják tekinteni állattenyésztésük szervezésében.

Rákóczi-ünnep Rozsnyón. Rozsnyó város képviselő-testülete legutóbb tartott közgyűlésén elhatározta, hogy Rákóczi Ferenc rozsnyói tartózkodásának 200-ik évfordulóján, ez évi november hóban hazafias Rákóczi-ünnepséget rendez. Az ünnepség rendezésével a városi tanácsot bízta meg, amely magát a város társadalmának tényezőivel kiegészítve, monstre-bizottságot fog már legközelebb alakítani. Az ünnepséget országos jelentőségűvé szeretnék tenni.

Pénzhamisítók. Szatmár- és Máramaros vármegyék el vannak árasztva hamis tizkoronás bankjegyekkel. A hamisítók és terjesztők oly ügyesen végzik manipulációikat, hogy az éber esendőség minden kutatása dacára nem sikerült eddig a bűnösök nyomára jutni. A legutóbbi józsefnapi országos vásárok alkalmával egy Vildner Mayer nevű ember marhákat vásárolt s egy másik társának gyorsan átadta, hogy az azokat áruba bocsátva, jó pénzt kapjon érte. A esend-

őség észrevette az atyafiak turpisságát és elcsipte őket, kitünt, hogy a vásárló ember tömött tárcéja hamis tizkoronásokkal volt tele. Így lassanként egy egész bandának jöttek nyomába. Már hónapok óta gyártották ezek is a hamis bankjegyeket és valószínű, hogy ahoz a bandához tartoznak ezek is, kiket az őszszel a budapesti és galíciai rendőrség tett ártalmatlanná.

Savanyu Józsi Budapesten. A régi magyar betyárvilág egyetlen utolsó élő alakja, Savanyu Józsi, aki nemrég szabadult ki a váci tegyházból, mult héten Budapestre jött Kaiser Dezső nefelejtst-utcai kávéház-tulajdonoshoz néhány hétre látogatóba. Kaiser atyja híres bakonymenti csárdás volt annak idején s a betyárok csak „esászár bácsi”-nak hívták.

A lefokozott hadnagy temetése. Az öngyilkossá lett Erhardt hadnagyot, bár a hadügyminisztérium megengedte, nem boncolják és nem fogják újra eltemetni, mert a halottat annak idején is tisztii sírhelyen temették el s így csak megáldják újra. Ez a szertartás azonban nagy katonai pompával ment végbe a kőbányai temetőben. A sírt erre az alkalomra földiszitették. A gyászszertartáson a rokonságon kívül megjelentek a 34. gyalogezred tisztii küldöttsége s a helyőrség tisztikarának több képviselője Surányi altábornagy vezetésével. A tisztii küldöttség a sírt megkoszoruzta, a 32. gyalogezred zenekara gyászdulót játszott, a kivezényelt legénység pedig dísztüzet adott. Így hozta helyre azt az alávaló ténykedését az osztrák katonai vezetőség, amit Erhardt hadnaggyal tett, akit halála után lefokozott tisztii rangjától és mint közlegényt temettetett el. Csakhogy beismerték a kis földi istenek, hogy a halál nagyobb ur, mint ők és hogy a halál után nincs földi büntetés, csak égi.

Zavar a színházban. A kolozsvári színházban az „Oroszok a Hortobágyon” című darab mult heti esti előadásán komoly összeütközés történt, amelyből könnyen botrány fejlődött volna. A közönség kíváncsiságára a zenekar a Himnuszt játszotta s a szentfóhász hangjaira az egész közönség felállott. Eszrevették azonban a karzatról és a földszinti állóhelyről, hogy egy zártszékben levő cs. és kir. 51-es irodai őrmester nem állott fel, hanem tüntetőleg ülve maradt. Oriási zaj támadt erre a karzaton s a földszinti állóhelyen:

— Aljon fel, mikor a Himnuszt éneklük!

De az őrmester ülve maradt, bár a félelemtől halálsápadt volt. Már majdnem fenyegetővé vált a hangulat az őrmester ellen. Ilyen kiabálások is hallatszottak:

— Köpjék le! dobják ki!

Végre Péter Kálmán rendőrbiztos felszólítására az őrmester támolyogva elhagyta a színházat.

Megszökött a lakodalmáról. Teremiaközségben Diaconu Vasili gazdag parasztnak a leánya férjhez ment Popu Juon szintén vagyonos parasztember fiához. A lakodalom két napig tartott, mely idő alatt a menyasszony szerelmes lett az ott muzsikáló banda primásába, Zamaric Iliába és a második nap éjjel mindketten eltűntek. Egy heti keresés után Diacona Vasili megtalálta leányát Zatreni község határában egyik cigány-sátorban. A leány még mindig menyasszonyi ruhában volt és amikor az apja kérdőre vonta, a primással együtt fejszével rontottak rá és megszalasztották. Harmadnapra a rokonság és a vállalkozó falusi legények, élükön a fiatal elhagyott férjjel, megérkeztek Zatreni községbe és körülvették a cigány-sátrakat,

Valóságos esata folyt le közöttük és a cigányok között, melynek egy arra cirkáló rendőrjárat vetett véget. A menyasszonyt visszavitték szüleihez, a honnan a boldog vőlegény másnap saját portájára vezette.

A református zsinat. Harmadik ülészakát mult héten kezdte meg a magyarországi reformátusok egyetemes zsinata, Bánffy Dezső báró világi és Kun Bertalan püspök egyházi elnök vezetésével. Az ülészakot, amelyen a zsinati küldöttek csaknem teljes számban megjelentek, Kun Bertalan imája nyitotta meg, mire báró Bánffy Dezső üdvözölte a zsinat tagjait.

Sima Ferenc özvegye hazajött. A volt szentesi képviselőnek, Sima Ferencnek neje, Juliska leányával három évvel ezelőtt követte férjét Amerikába és meosztotta a hontalanságot férjével. Azóta Sima Ferenc meghalt és sem özvegyét, sem leányát mi sem kötötte az újvilághoz, ahonnan szívük hazavonzotta. Özvegy Sima Ferencné leányával husz napi utazás után a Cunard Line „Karpattia” nevű hajóján vasárnap este Fiuméba érkezett, ahonnan Budapestre jött, ahol állandóan fog tartózkodni. Simáné férje halála után az Egyesült-Államok Louisiana államának Gessen nevű városában lakott.

A Himnusz és egy honvédőrmester. Az Üllői-úton levő Erzsébet-kávéházban mult hét egyik estéjén sajtószerű jelenet folyt le. Egy k. u. k. Leibgardista altiszt karddal tanított meg egy m. kir. honvédőrmestert a magyar nemzet tiszteletére. A kávéház zenekara ugyanis a közönség kíváncságra a Himnuszt játszotta. Mindenki felállott, csak Bónits honvédőrmester ur maradt tüntetőleg ülve. A közönség felháborodott ezen a viselkedésen és néhányan felszólították Bónitsot, hogy honvéd létére álljon fel ő is.

— Engem muzsikaszóval nem lehet felállítani — mondotta hidegen a honvéd — s tovább is ülve maradt.

Ekkor kivált a közönség közül egy testőr altiszt és oda ment Bónitsához:

Miért nem áll fel, mikor a Himnuszt hallja — kérdezte tőle.

Ahoz senkinek köze nincsen — felelte hidegen a honvéd — s tovább is ülve maradt.

A testőr erre kihuzta a kardját és alaposan elverte vele Bónitsot, akit a mentők súlyos sérülésekkel vittek a honvéd helyőrségi kórházba. A közönség zajosan megéljenezte a testőrtisztet, aki a dicséretre röviden így felelt: Minden igazi magyar katona ezt tette volna a helyemben.

Nagyarányu szőlőtelepítések. Főleg a legelőfelosztások és birtokp rellázások folytán újabb időben földhöz jutott kisgazdák körében hódít az idén a szőlőfelújítás eszméje. A kora tavasszal meginduló nagyarányu telepítéseknek a jele az az élénk kereslet is, ami a szőlővessző iránt nyilvánul főleg a Balaton mellékén, Baranyában, Ermelleken, Ungmegyében és Erdélyben, a hol a kormány kezdésére indult meg a szőlőfelújítási akció. A napszám megdrágult, úgy hogy a gazdák megfelelő munkáskéz hiányában kénytelenek voltak az idén is korábban hozzáfogni a tavaszi szőlőmunkákhoz. Az érdekelt köröket ezért most leginkább a munkáskéz hiányának pótlása és a szőlővesszőkereskedelem organizálásának kérdése foglalkoztatja.

Véres tüntetés egy színházban. Véres kimenetelű tüntetés volt minap a bukaresti nemzeti színházban. A színházban francia nyelven jótékonycélú előadást akartak tartani, a diákok azonban mindenáron megakarták akadályozni az előadást, megszállották a színházat és amikor rendőrség jött azt kövekkel elűzték. Erre katonaságot hívtak, de mire az megjött,

a diákok barrikádöt építettek. A torlasz körül folyó utcai harc a késő éjjeli órákba nyult és két ember életébe került, száz ember megsebesült.

Fegyencz-lázadás. A pozsonyi fogházban néhány

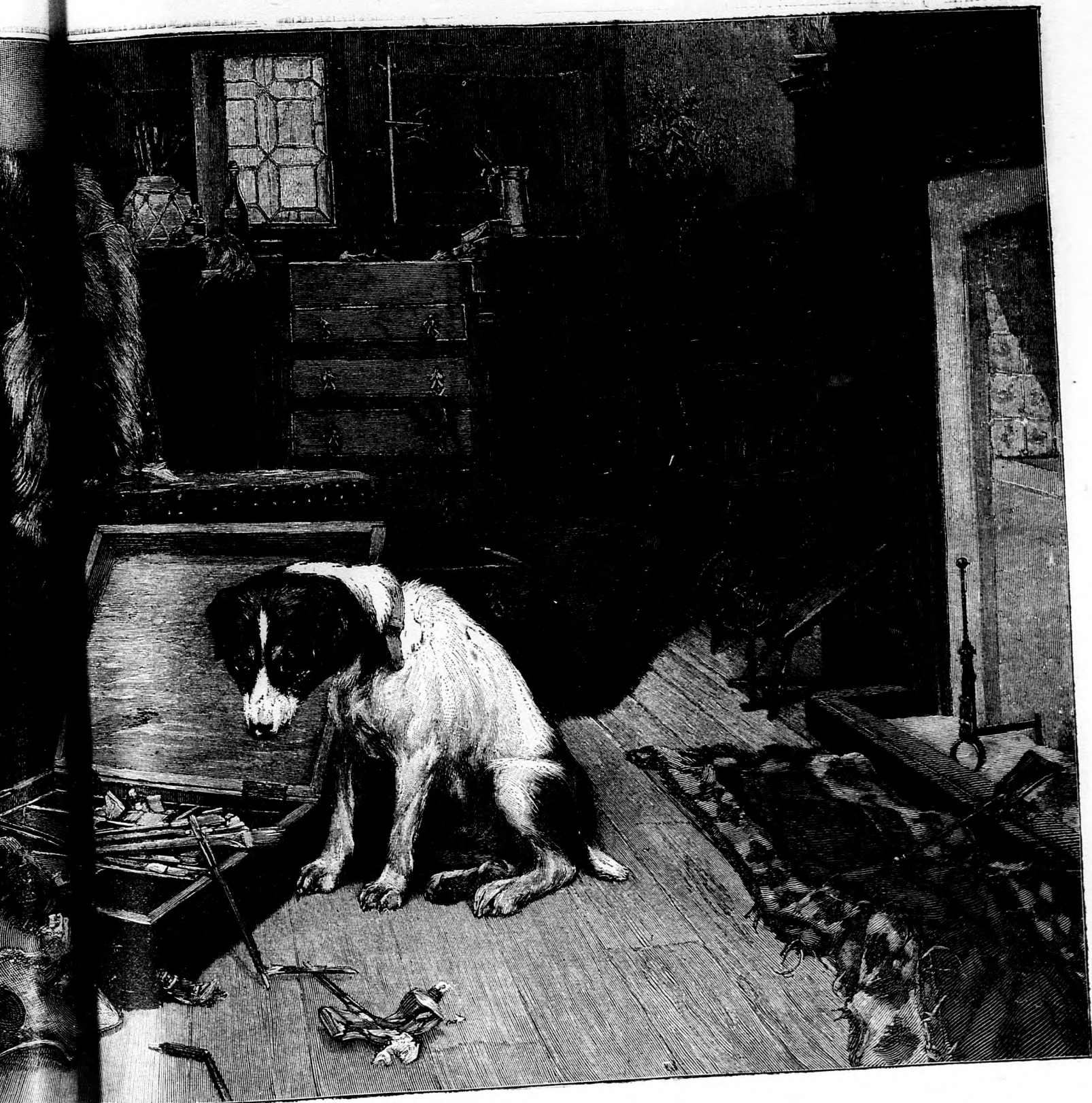

nap előtt zendülés volt, a melyben az összes foglyok résztvettek. A zendülést a hatóság szigoruan tiltakolta, de most mégis kiderült. A zendülés oka a cellák tulsufoltsága volt. Néhány nap előtt délután

3 óra körül a foglyok, akik valami módon összebeszéltek, celláikban elkezdtek kiabálni s vizes korsóikat a cellaajtóhoz vagdosták. Az óriási zajra az egész őrség összeszaladt. A királyi ügyész cellá-

ügyész rögtön jelentést tett a törvényszéki elnöknek, aki azonnal intézkedett, hogy a rabok panasza orvoslást nyerjen.

Az amerikai bányászsztrájk. New-Yorkból azt írják,

Az őrző kutya.

ról-cellára ment s minden foglyot egyenként megkérdezett, mi a panasza. A legtöbben azt panaszolták, hogy az étel teljesen élvezhetetlen, hogy a felügyelő személyzet bántalmazza a foglyokat. Az

hogy az általános bányamunkás-sztrájk veszedelme egyelőre nem fenyegető. A bányatulajdonosok abban bíznak, hogy sikerülni fog nekik az utolsó napokban a munkásokkal megegyezésre jutni, egyébként

óriási készülődéseket tesznek arra az esetre, ha a sztrájk mégis ki fog törni. New-Yorktól 100 mérföld átmérőjű területen kilenc millió tonna kemény szén halmoztak fel a bányatulajdonosok. A bányamunkások számát, akik az esetleges sztrájk kitörésénél beszüntethetik a munkát, 600,000 főre becsülik. A pittsburgi szénbányák önként megadták a bér-emelést. — Indianapolisból jelentik: A bányamunkások egyesülete az agyagszénbányatulajdonosoknak ultimátumot szabott, amelyben az 1903-ban megállapított munkabérnek 5-599 százalékkal való felemelését kéri. A bányatulajdonosok holnap adnak választ. A munkások ezt az ajánlatot elfogadták.

Az acélkirály haldoklik Newyorki távirat szerint Schwab Károly, a Magyarországon is ismert amerikai acélkirály súlyos beteg s alig él még egy-két napig. A szédületes pályafutást tett pénzkirály életleírását a következőkben ismertetjük: Schwab még csak 43 éves. Pályafutását 1880-ban kezdte meg, mikor elvégezte a Carnegie-féle mérnöki tanfolyamot és 10 dollár hetifizetéssel kapott munkát az acélgárban. Schwab Williamsburgban (Pennsylvania) született 1862-ben. Később szüleivel, kik szegény emberek voltak, a pennsylvaniai Lorettoba ment, ott tanult a franciskánusoknál s a katolikus kollégium négy osztályát itt végezte el. Ezután kereskedősegéd lett Braddockban, majd pedig a mérnöki tanfolyamra lépett. A „Carnegie Steel Company”-nál gyorsan emelkedett; maga is részt vett különböző vállalkozásokban s már milliomos volt, mikor 1896-ban a „Carnegie Steel Company” elnöke lett. Ő szervezte az acéltrösztöt, az „United States Steel Corporation”, melynek Schwab lett első elnöke 1901-ben egy millió dollár évi fizetéssel. Schwab szervezte az United States Shipbuilding Companyt (az Egyesült-Államok hajóépítő társaságát) s mikor 1903-ban, mint az acéltröszt elnöke, hivataláról lemondott, vagyonát legalább 100 millióra becsülték. Schwab most New-Yorkban, a Riversiden építteti 6 millió dollár költséggel Amerika legnagyobb szabású palotáját, mely a különböző művészi munkáknak valóságos muzeuma lesz.

A fonográf. Furesa szolgálatokra alkalmazta fonografiát egy amerikai férj, egy Hollum nevű newyorki ember, aki abban lelte főgyönyörűséget, ha a feleségét minden elképzelhető módon bosszantotta. Hollumné ugyanis valópört indított a férje ellen, azon a címen, hogy a férje őt éjjelenként üldözi és zaklatja egy fonográfal, amelyet Hollum eredetileg nem a felesége, hanem egy fiatal leány lábai előtt rebegett el. Az asszonynak persze nagyon kellemetlen volt ez a szerelmi vallomás, de nem tudott szabadulni tőle, mert ha kivitette a fonográfot, vagy ha a férje előtt bezárta az ajtót, Hollum a hálószoba ajtaja elé tette a fonográfot. A valópör tárgyalása alkalmával konokul tagadott mindent és azzal védekezett, hogy a felesége képzelődésben szenved. Hollumné azonban a testvére segítségével megszerezte a fonográfot, s a tárgyaláson a bírónak és a közönségnek alkalma volt végighallgatni a feleség bosszantására fonográfba mondott szerelmi vallomást. A bírónak alapján meg is ítélte a válást, Hollumné javára.

A magyar nemzeti küzdelmet úgy szolgáljuk igazán, hogy ha terjesztjük szellemi harcunkat, a „Független Ujság”-ot. Kérjen mutatványszámot.

GAZDASÁGI DOLGOK

A friz-racka keresztezés.

(Folyt. és vége.)

A friz-kosok után nevelt keresztezési ivadékokat a kassai gazdasági tanintézet igazgatóságának felhívása folytán figyelemmel kísértem az 1904. év folyamán s fejlődésük feltűnően előhaladt volt miatt a további kísérletezés végett 7 hónapos korukban kos alá bocsátottam a kis nyáját.

Az 1904. évben a megfigyelés félvér és racka párhuzamos sulyszaporulatára, a hajlandósági viszonyokra s igényeikre szorítottam. A halandóság ugy a keresztezett, mint a racka-nyájban egyenlő 6% volt.

Hármas ikerelés nem fordult elő. A keresztezett nyáj az egy éves friz-rackákból állott.

Az 1904. tavaszán ellett friz-racka keresztezésű bárányok félvéves korukban s azután is már igen szépen mutatták a kosok befolyását. Az ivadékok örökölték a suta, finomabb alaku hosszás fejet, a testnagyságot (csaknem oly mérvben, mint az eredeti állatok) s a gyapjuminőség javulását. Feltűnik még a keresztezett állatok has- és tőgytájának finom, rövid, pehelyszerű szőrzete a racka durva s az oldalgyapjunál kevéssel rövidebb szőrzetével szemben.

A sulymegfigyelésre ugy az 1904., mint az 1905. év folyamán kiváló tekintettel voltam s az utóbbi évben annál nagyobb érdeklődéssel, mivel az első év megfigyelései igen kedvezőknek mutatkoztak.

1904. február 10-én csaknem egy időben ellett le két racka anya, melyek egyike friz, másika racka kos által volt megtermékenyítve. Ezen két állat báránya képezte a megfigyelés tárgyát s a kéthavonként minden alkalommal a reggeli legelőre kihajtás előtt végzett lemérés végeredményeként a különbözet a racka és friz-racka között az utóbbi javára 13 kg. volt.

A keresztezés hatásának igen érdekes képét nyújtja a friz-racka keresztezésű jerke gyapjának vizsgálata. Látnivaló, hogy a racka átörököltette még a pehelyszálait, azonban a hosszszőrök már finomodtak. Ezeknek az átlaga 57.4 ezredmm. a rackák 59.6 ezredmm.-ével szemben, de ennél még inkább szembetűnő a felszór és pehely közti különbözet. Mig a racka-nyájánál 25% pehelyre 72% felszór esik, addig a keresztezésnél 42.3% pehelyre 57.7% felszór.

Erre a körülményre felfogásom szerint annál nagyobb súly helyezendő, mert igen gyakori a panasz, hogy a mi felföldi rackáink felszőre tulságosan eldurvult, a pehelyszázalék pedig oly csekély, hogy kellő nemezedés a gyártási folyamatnál csak cigája gyapju hozzákeverésével érhető el.

Az eredmények leírásához lapunk előző számában közölt szép képek is hozzájárulnak és a hasznos leírást szépen kiegészítik.

A talaj tavaszi porhanyítása.

Az okszerű talajmivelés főelve, az ősszel megszántott talajon tavasszal a szántást, amennyire lehetséges, mellőzni és helyette az extirpálást, grubberolást, esetleg csak erős fogasolást alkalmazni a korai vetés előtt. Ezt ajánlani nem lehet eléggé a gazdák figyelmébe, különösen a mi szárazságra hajló éghajlatunk alatt. És pedig azért, mert az ilyen talajmiveléssel megőrizhetjük talajunk ned-

vességét. A tavaszi szántásba veteti növények hamarabb megérzik a szárazságot, mint a grubberolt talajba vetettel. — Az ilyen talajokban a műtrágyák kedvezőbb hatást fognak gyakorolni. A nedvesség konzerválásán kívül a porhanyítás előnye az is, hogy a grubberolást korábban kezdhethetjük meg, nyirkos földet nem hozunk a felszínre, mint a szántásnál. A vetést idejében végezhetjük el. A grubberolt föld vetése kevésbé gyomos, mint a szántott földi vetés. A tavaszi szántást tehát csak akkor alkalmazzuk, ha a talaj erősen összetömődött, ha annyira elgyomosodott, hogy a porhanyítással megfelelő munkát nem tudunk végezni. A tavaszi porhanyítás lazább szerkezetű homokos talajokon esetleg egy fogasolásból állhat és megfelelő is lehet az. Minél kötöttebb a talaj, annál kevésbé fogunk jó munkát végezhetni a fogással, annál inkább kívánatos a grubber, extirpátor alkalmazása. Az őszi szántásnak tavaszi szántása mellőzhető a későbbben vetendő növények alá is. A porhanyítás kedvező hatással lesz azon növényekre is, sőt gyommentes talajon a kései vetések alá a tavaszi szántás mellőzésevel ismételt porhanyítással is előkészíthető a talaj. A tavasszal elszórandó foszfortrágyák ilyen talajelőkészítés esetén a porhanyítás előtt szórandók el. Tehát amennyiben csak a talajviszonyok megengedik, tavasszal mellőzzük a szántást és helyette porhanyítsunk csak.

A trágyalé értéke.

Az istállótrágya, a mint tudjuk, az állatok hig és szilárd ürülékének keveréke az alommal. Az istállótrágya értékesebb részét képezi a hig ürülék, mely nagymennyiségű nitrogént, aránylag sok káliót és kevés foszfort tartalmaz. Tehát ezt a hig ürüléket lehetőleg minél tökéletesebb módon fel kell fogni és igrkezni kell arra, hogy annak értékesebb részeiből minél kevesebb menjen veszendőbe. A hig ürüléket igen sok esetben azonosítják a trágyalével, pedig tévedés az. Ott, ahol a trágyát okszerűen kezelik, rendes viszonyok között trágyaléről nem beszélhetünk, legfeljebb tartós esőzésekkor a trágyatelepre hulló és a trágya által fel nem szívott esővizről s a trágyából esetleg kimosott oldható alkatrészeket is. A mint nem azonos a hig ürülék és trágyalé összetétele, ugyanugy nem egyenlő azok értéke sem. A trágyalének az értéke annak összetétele szerint változik. Stutzer, aki 57 trágyalé mintát vizsgált meg s a trágyalében foglalt nitrogén kg.-t 140 kor., a káliót pedig 24 fillérrel számította. a 7 legjobb minta értéke 1000 literenként 9-06 - 16-30 kor. között változott. A trágyalé mintákat az istállóban levő trágyalé gödrökből vette. Ha a trágyaléhez még esővíz kerül, akkor annak értéke természetesen csökken, pl. az egyik trágyalé értéke 7-40 kor. volt, esővíz jutván hozzá, értéke 1-84 koronára csökkent. A kezelés tehát nagy befolyással nem volt a trágyalé értékére. Negyvenöt különböző származású trágyalének 1000 literje 11-szer 6 kor.-nál nagyobb értékű volt, 9-szer 3-66—5 kor. között, 14-szer 3-60—1-20 kor. között változott. A trágyalévet tehát, ha értékét meg akarjuk óvni, okszerűen kell kezelni a gazdáknak, mert nem mindegy, hogy annak értéke 16 korona-e vagy 1 kor. A trágyalévet kezeljük okszerűen, óvjuk meg minden nagyobb veszteségtől. A trágyalé értékét tetemesen növelhetjük foszfortartalmának növelésével, a mit foszfort tartalmazó konzerváló szerekkel érhetünk el.

A takarmányrépa trágyázásáról.

A takarmányrépa csakugy megkívánja, hogy alája rendszeresen és helyesen trágyázzunk, mint sok más egyéb növény. A takarmányrépa a mesterséges trágyaféléket éppen úgy meghálálja, mint a cukorrépa, mégis azt tapasztalhatjuk, hogy a takarmányrépa trágyázására jóval kisebb gondot fordítanak, mint megérdemelné. Hogy pedig meghálálja pl. a műtrágyázást is, erre nézve szolgáljon utbaigazításul Unger által Abaujban elért fényes

eredmény. A kísérlet a következő módon lett 5 egyenként 800—800 öles táblán végrehajtva.

I. tábla 800 négyszögöl, műtrágyázva 75 kg. szuperfoszfáttal, mely őszzsel lett elszórva, termett 8400 kg.-ot.

II. tábla 800 négyszögöl, műtrágyázva 75 kg. szuperfoszfáttal, mely őszzsel lett elszórva és 40 kg. chilisalétrommal, fejlődés közben elszórva termett 9100 kg.-ot.

III. tábla 800 négyszögöl, trágyázatlan, termett 6200 kilogrammot.

IV. tábla 800 négyszögöl, műtrágyázva 75 kg. szuperfoszfáttal, mely tavasszal lett elszórva, termett 700 kg.-ot.

V. Tábla 800 négyszögöl, műtrágyázva 75 kg. szuperfoszfáttal, mely tavasszal lett elszórva és 40 kg. chilisalétrommal, termett 8750 kg.-ot.

A műtrágyafélék érvényesülése e kísérletnél a következő volt: a 75 kg. szuperfoszfát az őszi elszórással 2200, a tavaszi elszórással 1500 kg. terméstöbbletet eredményezett, a II. tábla 75 kg. szuperfoszfáttal őszzsel elszórva és 40 kg. chilisalétrommal fejlődés közben elszórva 2900 kg.; az V. tábla 75 kg. szuperfoszfáttal és 40 kg. chilisalétrommal fejlődés közben elszórva 2550 kg. terméstöbbletet eredményezett.

E terméseredmények bizonyítják, hogy ugy a szuperfoszfát, mint a chilisalétrom alkalmazása takarmányrépa alá kifizetődnek, de igazolják egyuttal azt is, hogy a takarmányrépa minőségére is gyakorolhat a műtrágyázás kedvező hatást, amennyiben a jelen esetben a trágyázatlannal szemben a műtrágyázott takarmányrépa száraz anyag tartalma kedvezőbb volt.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság

resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETBES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekéfej.

Pánczélaczél-kormánylemez.

Magasított aczél-ekéfej.

Porvédő kerekek.

Aczél gerendely.

Csak kitémasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmány fe-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélcím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.

Sürgőnyczim: „AGRARIA“ Budapest.

Értelmi szerzők.

Két izraelita kereskedő beszélget:

- Hagyd azt rám. En tudok amit tudok.
- A szövetezés, az semmi, de valami!...
- Jelszavakkal nem lehet seftelni.
- A Krisztusnak is csak jelszavai voltak, aztán van neki néhány százmillion követő.
- Azt gondold te, hogy Tót János a Krisztus?
- Azt nem gondolok, de hogy az a tanító egy szövetezési ember, azt tudok.
- Nincs neki pénze, pénz nélkül nincs üzlet.
- De nincs neki adóssága sehol, nálam sincs!
- Nálam sincs!
- Na, azért az a Tót János egy veszedelmes ember nekünk. Mert akinek nincs vagyona, de nincs adóssága, az egy független ember, aki még gondolkodik is.
- Üssön bele a függetlenség, de mégsem félünk tőle. Ezzel van punctum!

* * *

Ez a párbeszéd a szapolai két zsidó boltos között folyt titokban, a boltban, ahol mindenki hallhatta, ha jól esett. Abból keletkezett a vita, hogy a község érdemes tanítója, ki tíz éven át szolgálja a népnevelést Szapolán, az a Tót János tanító a városban járván, találkozott Meskó Pállal, aki a magyar szövetezés apostola, aztán amióta beszélgettek néhány szót, azóta Tót Jánosból úgy ömlik az eszme a nép között, mint a mannaosztogatás régenté. Tót János valami szociális könyveket kapott attól a szövetezési embertől, aki nem is szocialista és mégis szeretik mindenfelé az országban. Ezek a könyvek annyira kitanították Tót Jánost, hogy egész nyíltan beszél a nép előtt és azt a beszédet a nép teljesen megérti, dicséri. Nem imádkoznak, amikor összegyűlnek, aztán mégis egyetértnek. Nem káromkodnak és mégis hangosan beszélnek, vitatkoznak.

Tót János az első lépést megcsinálta három hét alatt, mert a gazdakör megalakult Szapolán. Akadtak jobbmódu gazdák, akik csupa kíváncsiságból azt mondották, hogy hát lássuk azt a híres gazdakört. Az első évi fizetségbe bele nem halunk.

No és a gazdakör sikerült. A pap is ellátogatott hetenként háromszor, a tanító is átnézett oda rendszeren, a jegyző vasárnapi jó barátja vala a körben való összegyülekezésnek. Ott fújták a szelet, mely a hitelszövetezés és a fogyasztási szövetezés ágát megvetette. A szervezkedés gyorsan ment. A nép is érdeklődött, mert azt mondották, hogyha bolt is lesz az, a mi boltunk lesz. Ott úgy mérnek, ahogy a becsület parancsolja, mert magunknak mérünk. Egy szóval már a megvalósításon fáradoztak, mikor a tanító ellen feljelentés ment a tanfelügyelőséghez és

a vizsgálat is rövidesen megindult. A hanyagságot két tanu bizonyította. A falu söpredéko vala mind a két tanu, de az mindegy, mert tanuskodtak. Közbe új és új följelentés jött ellene. A vége pedig rövidesen az lett, hogy eltették Tót Jánost Szapoláról.

A pap és a jegyző csak összenéztek, de segíteni nem bírtak, mivel ellenük is hajsza indult. Ismeretlen ismerősök vezették a rendszeres üldözést a szövetezési eszme lelkes apostolai ellen. Szakadatlan zaklatták a különböző titkos és nyilvános följelentések miatt. Végre rájöttek a rejtelmes dologra. A két gazdag kereskedő alkut kezdett velük, de csak külön, négy szem között. Ekkor aztán rájöttek, hogy miért valának üldözve. A szövetezés nemes eszméjét terjeszteni sem szabad anélkül, hogy érette ne szenvedjünk.

A pap és a jegyző visszavonultak a szövetezés hirdetésétől, de csakis látszólag. A gazdakörbe sem jártak, nehogy gyanusak legyenek. Hanem ugy a pap, mint a jegyző megírták Meskó Pál uramnak, a szövetezés gyakorlati építőjének Pestre. Kértek tőle egy olyan tanítójelöltet a község részére, aki a szövetezési téren kipróbált harcos, tapasztalt katona. De a levelet is csak egyszerű borítékba kérték, nehogy a szövetezési címmel ellátott boríték válaszáru elő legyen az ők színlelt visszavonulásukról.

Mikor a tanítójelölt megvolt, a nép kolomposát, az öreg Csizsár bácsit beavatták a dologba. A vén ravasz ment el a két boltoshoz, hogy megvigye a hirt. Elő is adta, hogy a község lakói mind egy szövetezési embert akarnak, de ő tud egy másik pályázót is, akinek az apja kereskedőféle ember volt és ez éppen ellensége a szövetezésnek. No, de sokkal derekabb ember is annál a szövetezésinél, csak az a baj, hogy a nép, a nép!...

A két kereskedő kapva-kapott a jó híren. Az öreg Csizsárnak szép összeget ígértek, ha velük tart. Ne hozzanak szövetezés tanítót, mert az *felforgatja a falu rendjét, csendjét*. A tanító nem lehet. boltos is, tanító is.

— Már az igaz! — hagyta rá az öreg Csizsár.

Aztán összebeszéltek, összesugdostak. Az öreg Csizsár járt-kelt, róttá az utcákat a tanítóválasztás előtt. Korteskedett rettenetes módon a boltosok részére és az ők költségére sikerült is megválasztatni azt, akit a boltosok akartak és akit titokban a jegyző és a pap ajánlottak.

Az új tanítót már előre tudták a helyzetéről. Zágoni József, a Tóth János utódja teljes ismerője vala a falu felfordult állapotának, mikor megérkezett. De legjobban mégis az tetszett a népnek, hogy a tiszteltebb polgárokat már a találkozásnál mind néven szólította. Ez aztán istenes ember volt. Az öreg

Csiszárt sohase látta, mégis fölismerte a pap és jegyző leírásai után.

— Eltesse a jó Isten Csiszár bácsi! — kiáltott neki, amikor a kocsirol leszállott.

— Hozta Isten! — mondogatá az öreg kortes. — Még nem is találkoztunk, aztán már is megismert, pedig sohasem látott tanító ur... .

— A jó embert a lelki szemünkkel lássuk meg Csiszár bácsi. Én sokat köszönhetek kendnek, de majd meghálálom valahogy.

Aztán az öreg Vagyas Péterhez fordult. Nevén szólította, Sükő Andrást is felismerte. Botony Menyhértet megölelte és nevével beszélt velük. Mikor a nép színe-javával megismerkedett, csak azután jött a paphoz, aki pedig legelől állott a kereskedő urakkal.

Az egyik boltosnak azt mondotta, hogy örvend az ismerkedésnek, de majd elválnak, hogy jól mér-e? A két gazdag boltost majd kirepesztette a bosszuság.

Az öreg Csiszár bácsi hamisan mosolygott. Ő tudta miért. A két boltos pedig összedugta az orrát és azt suttogták, hogy az előbbi után ritkán jön jobb!

Zágoni József csakugyan úgy esínált Szapolán, mint a hódító huszár szokott. Tripp-trapp és egy-kettőre hódított és győzött.

Osszehívta az értelmesebb gazdákat és azt monddta, hogy ő nem beszél, mert a Jézus is azért volt nagy ember, mert előbb cselekedett és aztán magyarázott. Azonképpen a szövetkezeti szent eszme terjesztői se beszéljenek, hanem cselekedjenek. Jöjjön be négy gyerek.

Négy fiút behívtak a szomszédoktól. Az új tanító pénzt adott nekik és ezt mondta:

— Elmentek a két boltba. Megmondjátok, hogy édes anyátok küldött titeket félkiló eukorért és 2 kiló lisztért. Azt pedig ide hozzátok.

A gyerekek távoztak. A tanító pedig igazi mérleget vett elő. Hiteles mértéket tett melléje és várt. Mikor elhozták a félkiló cukrokat, rátette a mértékre és megmérte. Volt 50 deka helyett 45 deka. Azt kérdezi a fiutól:

— Te Mátyás. Ha ötven deka helyett 45 dekát kaptunk, hány százalékkal kaptunk kevesebbet?

A gyerek felüti értelmes fejét és kezdi az iskolai előadás szerint számítani, amint az ötödik osztályban tanulta:

— Egy százaléknak nevezünk minden százból egyet. Tehát az ötvenet kiegészítem százra azáltal, hogy kettővel szorzom. Kétszer ötven, annyi mint száz. Most a kapott 45-öt is szorzom kettővel. Kétszer negyvenöt annyi, mint kilencven. Kilencvenből százig tíz van, tehát tíz százalékkal kaptam kevesebbet.

— Igaz. Helyesen beszéltél kis fiam. Derék fiu vagy.

Es ekkor a gazdákhöz fordult Zágoni József. — Ugy-e, látják kendtek atyámfiat. Ez nem beszéd az én szájból, hanem igazság az édes gyerekek ajkáról. Én nem beszélni jöttem, hanem cselekedni.

A lisztet is megmérték. Annál is nagy vala a garázdaság. Aztán kitette az ivet Zágoni József.

— Itt van az iv. A mi boltunkban tiszta mérték lesz, mert magunknak mérünk. Egy részjegy tíz korona. Irjon ki-ki a becsülete, érzése és tudása szerint.

Még azon a napon kétszáz aláírás került az ivre. Háromszázhusz részjeggyel kezdték meg a fogyasztási szövetkezet boltját hat hónap mulva Zágoni Józsi mellett pedig azt mondotta a falu népe, hogy ha valaki följelenti, azt úgy leverik, mint a veszett kutyát.

Minap találkoztam az öreg Csiszár bátyámmal és figyelmeztettem, hogy hátha meglopják a bótot.

— De biz abból nehezen lopnak, míg az én két szemem ép lesz, mert az egész falu vigyáz arra... .

— De hátha vesztesség lesz a boltba?

— A számla szerint átveszszük, azon az áron felül eladjuk. Ott kár nem lehet. De ha mégis kár volna, akkor a boltosok nálunk régen éhen ha tak volna. No, de gyarapodtak a kárból. Majd mi is elszennvedjük az ilyen kárt valahogy... .

A szapolai eset pedig azt bizonyítja, hogy csak a büncselekmény értelmi szerzői féljenek, a szövetkezeti mozgalom vezetői, a szövetkezeti alkotások értelmi szerzői soha vissza ne rettenjenek, mert ők szent ügyet szolgálnak és Tót János is megkapta a „Gazdaszövetség” elismerő oklevelt t száz korona díjjal. Isten őt éltesse!

Péterfy Tamás.

Kutyamosás.

Képtünkhöz.

Az őrző kutya. Festett a festő, de kifáradt. Elhagyta műtermét, szanaszét állanak a festékek. Az őrző kis kutyát pedig otthon hagyta, hogy vigyázzon mindenre. És ime vigyáz a kutyus, csak közben a festékek színeiben is gyönyörködik.

Apróságok.

A kacsá mint halpusztító! Hulwa tanár a haltenyésztés ügyének ismert régi lelkes híve, egyik nemrégiben tartott nyilvános előadásában foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a házi kacsák mennyi kárt okoznak a tógazdaságban. Ez a kiváló húsú házi szárnyas tudvalevőleg rendkívül falánk és mindenhez hozzányúl, a mit csak esőrével elérhet; nem kíméli természetesen a vizek lakóit sem, ha azokat valamiképp torkán legyűrheti. Kiváltképpen kedveli pedig az ikrákat s ezek közül még csak hírmondó sem marad, ha olyan fészekre talál, hol az ikrák sűrűen esnek egymás mellé. A lotharingiai halászati egyesület által végzett kísérletek során megállapították, hogy egyetlen kacsá 10—12 óra alatt 125 db apró halat fogott s emésztett meg. Elképzelték tehát, mit pusztít el 25—30 db kacsából álló falka olyan tóban, mely apró éves ivadékkal van halasítva? Ilyen invázió oly érzékenyen sújtja a tógazdát, hogy kárát a legjobb kacsapcsenyé sem ellensúlyozhatja. Főleg a pisztrángos vizekben okozhatnak nagy bajt részben. mert a kis vízű patakokban aránylag könnyen fogják a halakat, részben pedig, mert az anyag drágasága miatt a népesítés különben is jóval többbe kerül, mint a más vizek halasítása. Nagyon is szükséges tehát, hogy a kacsákat halasvizektől lehetőleg távol tartsuk. Szerencsére ez annál könnyebben lehetséges, mert a legtöbb helyen nem nehéz oly pocsolját létesíteni hol a kacsák jól találják magukat s így a tenyésztésükhöz szükséges vizet ne nélkülözzék. Ha a mezőgazdának szabad a bitang állatok ellenében védekezni, az erdőbirtok tulajdonosának pedig a vadak által okozott károk ellenében, úgy bizonyára a halastó tulajdonosára is méltányos az, hogy vizéről egyszer és mindenkorra eltültsa a kacsákat.

A d o m á k.

Megfelelt.

Tanító: No fiam, ez nem is olyan nehéz . . . Hát mi az inni ige mult ideje?

Fiu: Ittam . . .

Tanító: No látod! És a jövő idő?

Fiu: Részeg leszek.

Nélkülözött gyönyör.

Az egyik: Már kéthetes házások és még nem veszekedtek.

A másik: Ki a hibás?

Betűrejtvény.

— Korszós Lászlótól. —

Hus V ta b e N epe.

Megfejtési határidő 1906. április hó 7.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság” 12. számában közölt talány megfejtése

„A nemzet várhat nyugodtan.”

Helyesen fejtették meg: Renner Ida, Bacsy Margit, Barna Jutka, Joó Mariska, Binder Mari, Beke Piroska, Schwarz Matild, özv. Bodicsné Simon Julia, Dravicska József, Simon Ferencz, Lakatos Dénes, Varró Elek, Sorsos László, Barabás József, Bodó Mózi, Csintalan Gyula, Béres István János, Darkó Zsigmond, Faragó Gáspár, Imecs András, Gyuró Ferenc, Both Lajos, Szekeres D. János, Szabó Iguác, Igmándi János, Nagy János.

A sorshuzásnál Bacsy Margit neve jött ki elsőnek, kinek egy értékes regényt küldtünk.

• LEVELES SZEKRÉNY •

ELŐFIZETŐINKHEZ! Lapunk terjesztése érdekében felkérjük tisztelt előfizetőinket, hogy ismerőseik körében terjesszék a Független Ujságot. Azoknak, akik megrendelhetnék a lapot, szívesen küldünk mutatószámokat, ha egy levelező lapon a címeket beküldik kiadóhivatalunknak.

Noszlopi Sándor. Méhkaptárókért forduljon az Országos Méhészeti Egyesülethez (Bpest. VII. Kertész-utca 38.) A hiányzó számot elküldöttük. — **Zakár József** A baromfiólak tisztogatására a nikotinos folyadék jó lehet, de az óvantag kipusztítására ez gyenge szer, mert az óvantag ifjabbja még a szénkénegtől sem pusztul el, tehát még kevésbé érthet neki az 1%-os tanaton-oldat. Ezzel tehát nem pusztíthatja ki az óvantagot. Kérdésének különben is az a főrésze, mily módon írtható ki a már többször kitesztített baromfióból az óvantag? Csak egy szerrel, a tüzzel. Sok alkalmam volt óvantagos baromfiólak különféle tisztogatási módjait gyakorlatban látni, de csak egy használt, az ól teljes elégetése, ha fából volt, ha pedig falból épített volt az ólnak ugyancsak felgyújtása s a belső farészek elégetése is. Az óvantag oly szívós fereg, hogy azt végleg simmiféle szerrel kipusztítani nem lehet. Azt ajánljuk, hogy óvantagos ólban baromfit ne tessék elhelyezni, mert az óvantagok teljesen tönkreteszik s a szegény állatok lassan egészen elsorvadnak és később elpusztulnak. — **Szekeres János.** A varju se nem kártevő se nem hasznos. Olyan semleges állat, hogy annyira jó, mint a mennyire rossz. A szarkát pusztítani kell, mert kártékony feltétlenül.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1906. április 1.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhabús 1.—1.12 K., vidéki borjúhús 120—140 K., sertéshús 120—1.28 K., szalonna füstölt 160—180 K., szalonna, olvasztani való 1.28—1.30 K., háj 1.52—1.60 K., sertézsír 1.42—1.44 K. — **Füstölt hús:** (vidéki) kg.-ja 1.40—1.60 K. hazai sonka 1.60—1.80 K.

Baromfi-félék: élő tyúk —.—.— K., rántani való csirke 2.40—3.20 K., sütni való csirke 2.80—4.— K., kacsá, hizott 9.—12.— K., lud, hizott 14—22 K., pulyka, hizott 12.—18.— K., páronkint. Vágott hizott liba 1.80—2.— K., vágott hizott kacsá és pulyka 1.40—2.80 K. kg.-ként.

Budapesti piaci árai.

Gabona. (Árak métermázsánként értendőek). Buza 17.10—17.85 K. Rossz 13.35 K-tól 13.70 K-ig. Árpa 14.50 K-tól 15.— K-ig, jobb minőségű 14.80 K-tól 15.— K-ig. Zab 15.60—16.20 K. Tenger. 13.88 K. Teavaj: (centrifugál) 2.40—2.70 K., főzővaj 1.80—2.10 K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 28—40 fillér.

Tojás: bácskai 66—68—K., erdélyi apróbb áru 64—66 K
 lánankint. (1440 drb.) Apadt — K., meszes: — K.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 4—4.40 K
 rózsa I. 5.60—5.80 K., 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os
 zsákokban zsákkal együtt — mm.-ként.

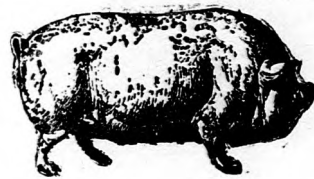
Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	28.20	27.20	25.80	24.80	24.—	23.20	21.—	19.20	13.50

Takarmányvásár. Réti széna 4.60—6.40 fillér, mubar 6.00—6.60
 fillér, zsupszalma 3.20—3.40 fillér, aloraszalma 2.80—3.00 fillér.

A „FÜGGETLEN UJSÁG” szerkesztésére felügyel:
RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
 a Gazdasági Egyesültek Országos Szövetségének titkára

A „Független Ujság” színes hirdető képét bárkinek megküld
 kifüggesztés végett a kiadóhivatal, ha ezért levelező-lapon hozzánk
 fordul.

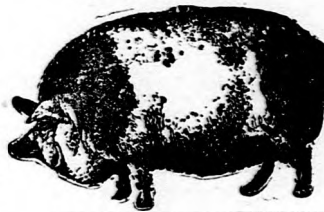

ÚRL REZSŐ

sertésbizományos
 = BUDAPEST, =
 Bérkocsis-utca 12.

Sertéseket

sovány és hizott ál-
 lapotban és leg na-
 gasabb napi árakon
 értékesít.

MAGYARON ELŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLET.

Alapított 1847.

Brausweller János
 Szegeden. Ca. és kir. királyi
 szab. chronometar- és műtér, főtitkára
 a remontoir megörökítők
 sub. stb.

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
 RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltek.

Gazdák figyelmébe!
 50% olcsóbb
 mint bármely más világító anyag a
PYROLEUM
 világítása.

m. kir. szab.
 12321. 900.
 A. 905.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony
 és már több ezer uradalomban bevezetett.
 Számos elismerőlevél nálam betekinthető. Próba-
 küldemények 2 korona utánvét mellett. Kivánatra
 prospektus ingyen és bérmentve.

DEGEN JAKAB
 Budapest, IX., Közraktár-utca 28.

Lónyiró-ollók, • Marhanyiró-ollók,

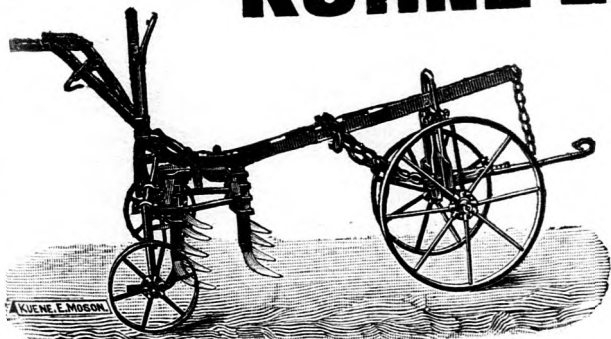
Ló- és marhanyiró-gépek, "HELIOS" istálló-lámpa
 stb. s egyéb gazdasági cikkek legjobb minőségben jutá-
 nyos árban szerezhetők be

SCHOTTOLA ERNŐ cégnél, Budapest, Andrásy-ut 2. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

KÜHNE E. Mosonban

hazánk legrégibb
 mezőgazdasági
 gépgyárában

elismerő gondos kivitelben készülnek:
 Egy- és többvasu aczélekek, rét- és szántóföld-
 boronák, hengerek.
 Hirneves szabadal-
 mazott tolókerekes **Mosoni Drill** gépek.
 Mélyítő és porhanyító eszközök a tavaszi szántás helyet-
 tesítésére Uj amerikai
 rugósfogas Uj! Burgonyamivelő eszközök. Uj! Fran-
 boronák. Uj! Uj! Uj! Uj! Uj! Uj! Uj! Uj! Uj! Uj!
 szőlőművelő eszközök. A vetőmag előkészítésére: Rosták,
 Konkolyozók, Centrifugok stb.

FŐRAKTÁR: Budapest, VI., Váci-körút 57/a. | FIÓKRAKTÁR: Temesvár, Gazda-udvar.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap:	
Kormány hozzájárulásával	460.000.— kor.
Alapítványok	1.498.240.— kor.
Tartalékok	601.263-93 kor.
Összesen	2.554.503-93 kor.
1901. évi fölösleg	90.549.— kor.
1902. évi fölösleg	59.782-26 kor.
1903. évi fölösleg	109.331-73 kor.
1904. évi fölösleg	72.438-23 kor.
1905. évi fölösleg	61.730-60 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az ember életére, különféle módokat szerint.
Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.
Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékokba helyezett. Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesülnek. Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosításokkal az igazgatóság irányában készséggel szolgál.

Legjobb és legolcsóbb

gazdasági takaréktűzhely

Munkácsy-féle szabad. és a nm. földmivelés-
ügyi ministerium által 600 koronás első díjjal
kitüntetett takaréktűzhely. Megrendelhető

Markhót és Lossinszky

okl. gépészmérnökök műszaki irodája

Budapest, V., Lipót-körút 7. sz.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK

A KIADÓHIVATALBAN

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 25.

1905. évi forgalom: 25,000 zsák

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukceziókra

melyek minden év folyamán két sorozatban tartat-
nak meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photocznikografiai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fametszet stb. útján. Térképek, terve-
zetek, alaprajzok photolithografikailag leg-
szébben, legolcsóbban sokszorosítottak

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltelek.

SZUPERFOSZFÁTOT,

mindennemű egyéb

Strassfurti kainitot,

Műtrágyafélét, azonkívül

Strassfurti kálitrágyasót 40% KÁLI

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő
minőségben legolcsóbban

tartalommal, továbbá

szállít a

„Hungária” műtrágya, kén-sav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.